

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y DE NOTICIAS Y ANUNCIOS

Apy XV

Reus, Dijous 4 de Octubre 1900

Núm. 3.683

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En l'Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, l'Oficina Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (REROS) 17 y 18

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.000
a provincias trimestre. Ptas. 3.000
Extranjer y Ultramar. Ptas. 4.000
Anuncios, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació gen. son las millors probas para demostrar que

XAROP SERA

es lo millor remey para combatir per crónica y rebelde, que sia tota classe de...

La que paga més

contribució de a pro-

TOS

vincia

LAPIDAS Vda. y fills de A. Auqué REUS

Plassa Constitució, 17 y 18

Recordau als morts

Pera 12 del próxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors treballadas al burí, mate y relleu.

desde 15 pessetas; dauradas a mey at de preu

50 per 100 de rebaixa en las inscripciones. De franch la colocació en lo Cementi.

TALLER DE MARBRES

LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

TALLER DE PLANXAR

REGINA LEIRA

Desde 1 mes de Juniol d'aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxar, montat ab tots los adelantos que tan delicat treball requereix. Dit establiment te una secció especial para el rentament de cortinatjes, transparents, stors, vells, etcétera, etc.

Així mateix se rentan vestits de seda y merí, y tota classe de mantellinas.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservanse com surtits de fabricas.

Se donan lliçons a senyoretas y se serveixen los encarrechs ab la major pulcritud y economia.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1. Reus.

Secció doctrinal

La millor propaganda

Bona, molt bona es la defensa constant dels ideals catalanistas, per part dels que veym en nostra causa l'únic remey als mals de la patria y la sola esperança de la redempció tan indispensable com suspirada. Predicar las excelencias de la mateixa; proclamar ben alt las virtuts del programa catalanista, cada una de quals bases constitueix un cos de doctrina venerat y respectable; penetrar fins al fons de todas las capas socials, para filtrar a ellas l' essencia del nostre procediment; y no descansar jamay en la noble tasca de propagar nostre entusiasme y enardir d' ell als que no l' senten ó l' tenen decaigut per diferents causas, es, y será sempre, lo cumpliment de sagrada obligació, que envoltalla un increment, cada dia major, en lo desenrotll de nostras ideas. Aquestas suran y aumentan, a favor del desenvolupament del poble, obtingut ab l'esforç dels verdaders ayments del catalanisme, sos apóstols. Gran es son influé y més grans encara los resultats práticos que de sos desinteressats treballs se van alcançant. Pero ab esser l'esmentada una de las millors fonts del catalanisme, n'hi ha una altra, sens dubte més abundosa en proporcionar nous elements de vida als nostres principis: la constituída per la inmensa munió de polítics centralistas, que portan, com llógica conseqüencia de sa manera d' esser, la

incalculable serie de mals que la patria lamenta y paga.

Lo feixuech caciquisme; aqueixa rémora de tot avens y de tot felis despertar; aqueix poder immens, gran d' inteligencia, que no respecta res con tal de conseguir sos propòsits y sas concupiscencias; aqueixa negra fatisma que a tots los moments ens esfeireix ab son pahorós aspecte, que oprimeix entre sas urpas los resorts del govern dels pobles y que es frondós arbre d' infinitas arrels que li xuclan son benestar y sa vida, sa tranquilitat y son progrés, es una positiva causa del increment de las doctrinas que Catalunya defensa y propaga.

L'aplech de polítics centralistas, allistats en los partits que han turnat en lo poder y en los que aspiran a possehirlo; aquesta munió de gent sortits molts ells dels centres del vici, poch avesats al treball material ó al intellectiu, que tenen per constant aspiració é ideal únic lo de poder arribar a firmar la nómina, y desempenyar, ab lo major dessecert, algú càrrech important, para'l qual no tenen altre medi que la desvergonya y la despreocupació, ja que no entenen en los intrincats problemas que han de resoldre, si ho haguessin de fer ab d' acert que'l poble té gret a exigir d' aqueills que paga para que l' serveixen y no perque s' considerin com amos y senyors de horca y cuchillo; aqueixa taifa de vividors, que res los importan los principis del partit a que perteneixen, vista la facilitat que tenen de pasarse al que ha pujat al poder quan lo seu ha caigut del mateix, que viuen al dia y no s' preocupan del esdevindre, perque s' crehen que l' Estat los hi segoirà proporcionant tot quan necessitan para sos luxos y fatuitats, per sas folias diversions y per sos entreteniments fatuos, son los constants propagandistas de nostra causa.

Uns y altres han donat lo fruyt que era d' esperar, si la lògica y el sentit comú havian d' imperar en sas determinacions y actes. Palau que no té ben assentats sos sotaments, per més enlluernador que sia son aspecte y per més hermós conjunt que ofereixi, vindrá a terra en dia més ó menys llunyà, a pur que al temps obri sa acció eficaç, encara que leat. Los desacerts en la governació del país son cosa natural y corrent, com producte del corcat arbre que representa la política espanyola. Dia tras altre s' han vingut succehint en tots los rams de l' administració publica los més desdixats acorts y las més torpas

determinacions. Poch a poch, com en casals que comencen a ferse goteras, y que son propietari, per may abandono ó otras causas, no cuida de ferlas desaparèixer, al objecte d' evitar majors perjudicis, s' han anat practicant en l' edifici espanyol noves oberturas, que l' fan avuy poch menys que inhabitable, sense una radical y ben meditada reparació. Ab lo present sistema polítich no es possible conseguir lo fi que ns proposem puig encara que ls homes que a ell perteneixen tinguessin virtuts, que no podem reconeixels; puig no las demostren ab sos actes, com abaurian de subjectarse al patró marcat del qual no poden sortir, se neutralisaria sa voluntat y sos desitjos.

Lo poble ha comprés l' enormt de las desgracias que pateix, per culpa de las classes directoras de la nació; veu que cada dia se fa més irrespirable l' atmosfera política lo medi de murarse del infortun que l' envolta. Per aixó gira ls ulls envers lo programa catalanista, símbol de sa redempció y estel de sa esperança, per creure, ab veritat, que l' únic port de refugi en mitj de las presents desfetes, es lo que ofereixen nostres salvadors principis.

Notas del extranger

AUSTRIA-HUNGRIA

¿Guanyarán los trechs? Venus aquí la pregunta que s' fan tots los que s' interessan per la vida de las nacionalitats en l' imperi austro-húngar. ¿Será en cas afirmatiu, la senyal de la destrucció de la unitat política a l' Austria? Aixó dependrá del resultat de las vinentas eleccions. Encare hi falta algun temps para la obertura dels comicis, y ja casi tota l' Austria está baix una commoció extraordinaria y en plena febre electoral; per tot arreu los electors s' aplegan, los comites dels partits en lluyta lliessen arreu llurs programmas, los candidats, la premsa, tothom, en una paraula, ha entrat en moviment. Tot son discussions, promesas, amenassas, esperansas y pessimismes. En fi, ls preparatius de la gran batalla entre ls trechs y ls alemanys; entre ls nacionalistas y ls unionistas; entre ls partidaris de la llibertat y de las ideas noves y ls amichs de la absorció y de la rutina política... en ruinas.

La lluyta aquesta vegada, pot ser més que may, te un doble interés: lo de la monarquia y ls de las nacionalitats. Repetim, ¿qui guanyará? Lo fet es que la situació actual del govern imperial es insostenible, y dihem actual, referintnos empró desde ls dias del célebre ministre Badeni, millor dit, desde deu anys ená en que'l carro del Estat austriach camina pel pedregal; y deu anys de continue crisis en si un grave mal para un govern de la índole del que desde Viena preté sostenir los iligams de las diferentes nacions que d' regeix.

Tal vegada la ferma adhesió que tots los súbdits Francisco-Joseph senten per son simpálich y desagraciat emperador deturará la debacle final; mes la vida d' aquest vell soberá nos sembla que no es pron forta

ni segura pera apaybar la tempestat que s' aplena demunt de l' Austris, y, si be sembla que te la intenció de mudar de sistema de govern, es dir, prescindint de la Constitució y del Parlament, no son los temps pera retornar al absolutisme cessarista, possible tant sols en païssos decayguts. La mateixa lluyta de las nacionalitats, le enemistat vivíssima entre 'l centralisme representat per los tudeschs y 'l particularisme que defensan los eslaus, demostren prou clar que no 's tracta d' un Estat en condicions de poder absorvir y anorrear als pobles que 'l forman plens de vida y de forsa y ab ganas de lluytar, de viure y de dominar. «Los alemanys s' obstinan en sostenir com lo dret propi de llur nacionalitat una supremacia general y denuncian com atentats contra llur llibertat las més petittas concessions fetas á les altrás rasses. Los txechs se fan fermes en son terreno de llur dret històrich y exigeixen com a mínimum las ordenansas Baudeni. Ningú 's desarma». Donchs bé, segons se desprén d' aquestas paraulas, que traduhim d' un diari extranguer, los pobles que forman l' Estat austríech no están pas en camí de sufrir absolutismes de cap mena, vingan d' ahont vingan, y ab Constitució ó sense, y ab Parlament ó sense ell, las nacionalitats en lluyta no cediran. ¿No es prou clar lo que 'l partit jove txech radical ha declarat en una de sas darreras reunions, al afirmar que estava decidit á defensar lo dret que la Bohemia te de constituhirse en Estat autònom?

BOHEMIA

Diu un diari: «Baix la proposició del doctor Podlipny, lo consell municipal de Praga ha decidit fer treure las inscripcions alemanas que encare 's trobavan demunt de las portes de las escolas primarias alemanas de Praga y reemplaçarlas per inscripcions en llengua txech. Es aixó—continúa 'l diari aludit—una resposta dels txechs al acte dels alemanys, quins, fa uns quantes dias, havian reemplaçat á Olmitz las inscripcions txechs per altrás alemanas.»

Aquestas substitucions no 's concerten á las escolas. Per tot arreu del regne de Bohemia 's deixa la rutina de posar los llettreros en alemany. Desde 'ls títols dels carrers fins als menús dels restaurants, la llengua que 's usa no es la oficial, sino la del país.

TRANSVAAL

La colossal «pillada» d' en Chamberlain se veurá coronada per las malediccions de tots los homes honrats del mon, y la Inglaterra quedará una vegada més sense entranyas, vilíssim.

En son orgull de boig, lord Roberts ha perpetrat verdaders crims de less humanitat: ab los boers y ab los que no son boers. ¿S' ha vist res més bárbar que las darreras expulsions de Johannesburg? Los emigrants llensats del país hospitalari, era robat als boers, reclaman á las autoritats de llurs pafesos d' origen en contra dels procediments neronians de las autoritats inglesas. Sols respectan los servidors de Sa Graciosa Magestat á aquells que poden comprar ab fortas cantitats la seguretat personal y 'l respecte que 's deu á tota criatura humana. Qui te prou diners pera deturar las brutalitats dels funcionaris inglesos, es llensat de nits y tret materialment del llt, conduhintlo, entre soldats armats fins á las dents, á la presó, ahont tothom es tractat piljor que las bestias feras, fent sufrir fam y fret als infelissos que no pagan immediatament lo rescat.

Mes tot aixó res te de particular tractantse d' inglesos. Lo que es inconcebible es cóm s' ho miran las demés nacions; porque ja no 's tracta de rebelde boers, sino de gent que res te que veure ab la guerra, donchs que son treballadors que anaren al Transvaal pera guanyarse la vida.

¿Tanta por fa Inglaterra á las potencias? Es una cobardia digna, certament, dels governs que are s' usan, quina negra conciencia y llarga cadena de malfetas los ha endurit lo cor y fet perdre 'l sentit moral.

¡Senyor, quan vindrá 'l regnat de Vostra justicial... PELEGRÍ CASADES Y GRAMATXES.

De la premsa regional

(D'ahir)

Lo Diario de Tarragona: aplandeix al senyor Silvela per haver suprimit moltes plasses inútils que baix lo pretext de comissions no servían sino pera cobrar; y 'l encoratja á que continuhi pel camí emprés, limpien de parassits las oficinas centrals, á fi de que diu exemple se trasmeti á las provincials, destinant lo producte d' aqueixas economías á milloras útils del país.

La Renaixença: aba la publicació dels articles que deguts á la urgent ploma de J. B. tractan dels remeys aplicables en crisis cotonera; es un treball molt concienzut que serà facil ens ocupém ab la deguda atenció.

La Opinión (ragona): com á nota interessant inserta un articlo bre la instrucció militar obligatoria.

La Publicidado popular escriptor y crítich militar Genaro Alas, abtat l' absurdo del projecte del Ministre de la Guerra, sobre l' adquisició de tres tipos de canons essencialment diferents, sent aixís que deolarantse un d' ecom á superior los altres resultarán inútils. Por també la continuació del treball «Guinea Española», degut al eminent publicista Joaquim Costa.

La Vanguardia: en un treball de colaboració original de Climenty Terror, combat los exámens de Batxiller considantlos com á superfluos, elogiant en cambi los preparatoris al ingrés de las Facultats.

La Verdad: ta los articles son literaris.

La Dinastianalía 'l discurs que sobre la autonomia de las Uversitats, va pronunciar lo doctor Casares en l' acte de la inauguració del present curs académich, de l' Universitat de Barcelona.

Diario de Tiosa: copia l' hermosa producció de Joseph Nogales «La canción de las hojas».

Opinión de Cataluña: critica los pretextos de que 's val lo Govern pa seguir en sa fanesta inactivitat, y diu que aixó de que la intenció basta es del tot sofistic tractantse el Govern; y que si no pot cumplir sas promesas de regeneració abandoni 'l puesto, que ocuparán altrés que segurament sabrán cumplir sa tasca millor qu' ell.

El Ivoticiero reproduceix l' informació del Liberal sobre la crisis porque atravessa Catalunya, tocant avny lo torn á l' interview celebrada per son corresponsal ab lo diputat per S. Feliu de Llobregat, don Lluís Alfonso Soló.

Diari de Catalunya: combat la centralisació, citant las opinions del notable pensador Novicow, qui sosté que «la centralisació es producte del concepte bárbar, de la forsa y del predomini de la guerra,» afegint que «la centralisació política produheix lo predomini de la capital sobre la provincia, y anula lo particularisme, que es una de las forssas més poderosas pera 'l progrés de la humanitat.»

SERVOGIL.

La confidenta

Intima

«Mi sono innamorato d' una stella...»

Escolta, hermosa meva: ¿Veritat que es un espectacle molt suggestiu pera las ánimas que 's consumeixen en la flama del foch d' Amor, lo que ofereix en las nits més placivolas y encalmadas la superba volta tota rublerta de pipillejants estrelles?... ¿Veritat que aquest conjunt aumenta en imponenta bellesa quan la Lluna, en son plé, sembla somriure agradosament als bons ayments, com brindantseis pera ser la seva confidenta única, la sola sabedora de sas impresions, de sas esperansas, de sas amarguras y de sos secrets?...

Donchs be: Jo la contemplo sempre extasiat á la Dehesa de la nit, quan me trovo apartat de Tú... Allavors mon ánima, ferida crudelment per la susenoia sofreix y delira, sembla complaures en fantasiejar y en evocar certas visions prou gratas, sempre consoladores de son agut mal.

Per aixó es que jo la busco aquella claror incerta y fosforescent del Astre platejat. Per aixó es que destitjo fruhirla sempre y sadollarme d' ella, com lo papelló que ha perdut sa papellona cerca son únich consol al entorn de la Lluna que l' enlluherna y que l' atrau ab son misteri infinit de esplendent bellesa... Per aixó es que la miro á la Lluna y que li pregunto per Tú.

Y aixís es com he arribat á volguerme pensar, que Tu mateixa, al igual que jo, també t' estavas contemplant a tot per la hermosa confidenta de nostres afanyas. Y que aquesta, que la Lluna, complacent y benévola, 'm permetia veure, talment com si fos reflexada per un immens mirall, ta molt prenhada imatge...

Y allavors, he somniat molt més encara. Y he sentit la evidencia, la certitut de que, de la propia manera que jo havia sapigut veure en la argentada y llisa superficie del Astre de la nit ton busto altiu y noble, les correctíssimas líneas de ton bell perfil clássich, dibuixarshi enérgicament com marcats per algún poderós reflexo de llum esblanquehida; així mateix, si Tu sotrias y si Tu ploravas per la susencia d' aquell que tant y tant t' anyorava, devias, sens dubte, haver-me pogut mirar retratat també allí ab la cara sagellada per aquella triste expressió de desconhort que Tu

igualment mostraves, aclaperat per la confosa neoló de la distancia que are 'ns separa, confiant, úniosment, en tornar á revérens, esperant ab tota ánsia un nou demá.

MAX.

CRÓNICA

Ahir tinguerem lo gust de saludar en nostra Redacció al apreciat company de canua, penes y fatigas, en Joseph Roig Roqué, autor del article que, firmat Un Vilatranqui, motivá la primera de las denuncias que ha sofert darrerament nostre diari.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors no pogué celebrar ahir nostre Excm. Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Llegim en la premsa regional, que solament á Barcelona, estarán molt prompte unas 200.000 personas, casi pot dirse en plena mendicitat, sens tenir un tros de pá que posarse á la boca.

Pero senyor, que diu lo Sr. Silvela, que 'l problema económic está ja resolt?

¡Ah, vamos ja hi cayem; se referirá al problema económic dels conservadors.

En efecte, los que no menjan, tragan.

Ja se sab; pera ella pá; pera 'l resto del país, lo pánich.

¡Y aném vivint!

La Comissió provincial ha senyalat pera la celebració de sas sessions ordinarias durant lo present mes los dias 18 y 30, á la hora de costum.

S' han declarat subgectes al impost d' utilitats dels drets d' exámen y de grau que percibeixen los professors dels establiments d' ensenyansa.

La recaudació obtinguda per la Companyia arrendataria de tabacos en aquesta provincia, durant lo mes de Septiembre anterior, puja á pessetas 395.843 ab 58 céntims: 319.231'05 per tabacos y 76.612 per timbre del Estat.

Lo diumenje vinent se posará en escena en lo teatro de la Societat «El Alba», lo drama en un acte «El home á l' aygua» y «Lo Ninot de molles».

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 688'05.

Lo número 34 del setmanari «Joventut», sortirá avuy ab lo següent sumari:

- «Tornant de la Exposició», per Joaquim Pena.—«Sobre l' egoisme y altrás cosas», per F. Pajulá y Vellés.—«El mocadoret rosa», per R. Suriñach Senties.—«Nocturna», per Xavier Viura.—«Cants de rossinyol», per Joan Rosselló.—«Vensudas», per Alfons Sans y Rossell.—«Confidencias», per Joseph M. Folch y Torres.—«Teatres», per Emili Tintorer.—«Novas».

Probablement fins lo dia 18 dels corrents no tornará á reanudar sas sessions ordinarias la Diputació provincial pera discutir y aprobar lo pressupost ordinari del exercici de 1900 á 1901 y despatzar los assumptos pendents d' informe de las respectivas comissions.

Ans d' ahir se presentá una comissió de propietaris del districte de Falset al senyor delegat d' Hisenda y al senyor gobernador, entregantshi una rahonda exposició pera que la eixequin el Excm. senyor ministre del ram, en súplica de rebaixa de la contribució per trobarse aquells camps invadits per la plaga filoxérica.

Lo moviment á favor del cultiu en la península del cotó en floca, va present increment. Además de la variada colecció de mostrás del prenhet textil, que procedents de la Granja experimental de Barcelona están exposadas en lo vestibul del Foment del Treball Nacional, s' ha rebut en dit centre una comunicació del Círcol Mercantil y Agrícola, de Motril, participant que en vista de la crisis cotonera, 'ls pagesos de dita vega y 'ls d' Almuñecar, Salobreña, Molvizor y Lobres, que representan 3 000 hectáreas, plantadas actualment de canya de sucre, están disposats á contribuir lo cotó, recabant contractes equitatius per cert número d' anys.

Sessió inaugural

DEL CENTRE CATALANISTA GRACIENCH

Lo diumenge passat, tingué lloch la sessió inaugural d'aquesta nova entitat, que el entrar a formar part de l'«Unió Catalanista» y entre, pera lluytar per la implantació del programa catalanista ab tota puresa, sense mistificacions de cap mena, ajudant aixís a la tasca que la «Unió» y las demás entitats ab ella adheridas, s'imposaren al adoptar las bases de Manresa com a programa, propugnantlo per tots los àmbits de la terra catalana, com ùnic medi que té 'l poble català pera tornar a ser lo que un jorn fou.

Degut a les circumstancies que atravessém a Barcelona, no s'eren discursos de cap mena, constant la sessió inaugural de un concert a càrrech del celebrat Orfeó Jordiana, Orfeó Canigó quina direcció està confiada a nostre benivolgut company de causa, lo reputat mestre En Joseph Lapeyra. A las quatre de la tarde, hora en que devia comensar lo concert l' amplíssima sala d'actes del «Centros» estava plena de gom a gom, de gent que desitjava sentir a l'entitat que en poch mes d'un any, ha conquistat un dels llocs mes distingits dintre del art musical fent veraderament una tasca de gegant, y fentse digne de l'admiració de tots los catalans que estimen veraderament a Catalunya; al apareixer la senyera, un fort picament de mans saludá a l'ensenyá de «La Escola Jordiana, Orfeó Canigó», entonant los orfeonistas lo patriòtich cant titulat «L' Estandart», música del seu simpàtich director En Joseph Lapeyra, que fou admirablement interpretat y sent fortament aplaudit seguint després l'«Ave Maria» de Gounod també molt ben interpretat cantantse acte seguit la patriòtica cançó «L' Emigrants», música de A. Vives, cantada ab tant sentiment que impresioná al públich, qui al acabar reclamá la repetició de dita cançó, ab gran insistencia, tornantla a repetir, y al acabarla, tingué «L' Escola Jordiana, Orfeó Canigó» una d'aquestes ovacions que forman época y que son un timbre de gloria, obtenint aixís mateix la mateixa interpretació, y també mereixen les honors de la repetició, las cançons, «Lo Pardal» y «La Retreta», que valgueren altres tantas ovacions als orfeonistas y a son director, acabent ab aquesta última composició la primera part del programa, comensant després d'un breu descans la segona part, ab lo patriòtich cant «L' arbre Sagrat», en quina cançó l'entusiasme que durant tota la tarde, havian despertat per l'admirable execució de las cançons, «L' Escola Jordiana, Orfeó Canigó» arribá en son gran màxim, puig tothom dret y en mitj de grans picaments de mans demanava la seva repetició, algú del públich, allavors, se va donar compte de que 'l genial compositor En Enrich Morera, autor de la música de «L' arbre Sagrat», se trobava entre 'l públich, y va posarse a cridar a l'autor, y allavors tot lo públich reclamá que l'autor anés a la presidencia, pera rebre los aplaudiments de sos admiradors, anent-lo a buscar lo mestre Joseph Lapeyra en lo lloch que ocupava, y al arribar los dos mestres a la presidencia se produhí l'entusiasme mes gran que jo he presenciat, puig los aplaudiments no paravan aixís com també ab viscas a En Morera y Lapeyra, acabant l'entusiasme al cedir la direcció l'últim al primer entonant allavors, per segona vegada los orfeonistas «L' arbre Sagrat», baix la batuta del genial autor de la composició, rasonant al acabar grans aplaudiments, y en mitj del entusiasme, una comissió del «Centros» feu entrega al mestre Lapeyra, d'un artístich llas ab las quatre barras y una inscripció pintada ab gran gust y mérit artístich que diu: «Lo Centre Catalanista Graciench, a L' Escola Jordiana, Orfeó Canigó 30 de Setembre 1900», signé penjat a la senyera en mitj dels mes grans aplaudiments, recitant després En J. Folch y Torras una patriòtica poesia, y En Aureli Capmany una bonica rondalla, cantant després «L' Escola Jordiana, Orfeó-Canigó», las aplaudidas cançons «Los Pescadors», «Ten Compte», «Sant Ramón», essent totes així mateix molt aplaudidas, y acabá lo concert ab la grandiosa cançó de Gounod, «Super Flumina Babilonis», que valgué una nova evació, sortint tothom molt ben impresionat del concert, y están tots conformes, que «L' Escola Jordiana, Orfeó Canigó» si segueix aixís, será una institució, que honorará a Catalunya, dintre poch temps.

Rebi lo «Centre Catalanista Graciench» nostre mes coral felicitació per haver organiset semblant festa, que constituheix una gloria per ell, y «L' Escola Jordiana, Orfeó Canigó» y son director lo ferm catalanista En Joseph Lapeyra, aixís com també son subdirector, En Estanislau Meten, nostra felicitació mes entusiasta, y contin, que si segueixen la via empresa, no tardarán gayre en arribar al lloch que tenen

destinat en lo men musical, y serán un nou timbre de gloria per la terra catalana. Avant donchs y bon cop de fals. **FA SOL RE.**
Barcelona 1 Octubre 1900.

Seccló ofical

Centro de Lectura

Queda oberta la matrícula de las classes d'Instrucció primaria, Dibuix, Llengua francesa y Teneduría de llibres, per el curs de 1900 a 1901, fins lo dia 20 d' Octubre proxím inclusiu.

Los senyors socios que desitjin inscriure a alguna de ditas classes, poden servirse fer en la Consjerjería la deguda inscripció.

Reus 30 de Setembre de 1900.—P. A. de la J. de G., lo Secretari de torn.

Registre civil

del dia 3 d' Octubre de 1900

Naixements
Francisca Carbonell Solé, de Francisco y Emilia.
Matrimonis
Cap.
Defuncions
Cap.

Seccló religiosa

Sant d' avuy.—Sant Francisco de Asis.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia)

Avuy se donará comens a la funció de las solemnes **Castania Horas.**

Per lo mati se posará de manifest a S. D. M. lo dijous y diumenge a dos quarts de deu, y lo divendres y dissete a las 9, ab solemne ofici tots los dias. Per la tarde a las 6, trissagi cantat.

Lo dijous que es la festa de Sant Francesch d'Asis, per lo mati en l'ofici hi haurá sermó, que está a càrrech d'un Pare franciscó de Montblanch.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy la expressada parroquia en unió de la Tercera Ordre del P. S. Francesch celebrará la festa del seu Patró ab los següents cults: a dos quarts de vuit del mati Comunió general; a dos quarts de deu Missa Mejor ab sermó y a las 6 de la tarde l'últim dia de la Novena predicant lo mateix predicador del mati que será lo P. Pascual Otero Religios Franciscó del Convent de Montblanch.

Sant de demá.—Nostra Senyora del Roser.

Anuncis particulars

«Querer es poder»

Y 'l que vulgui se pot curar pagant després de curat. Curació de qualsevol mal venéreo ó sífilítich.

Per més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sífilítich COSTANZI.**

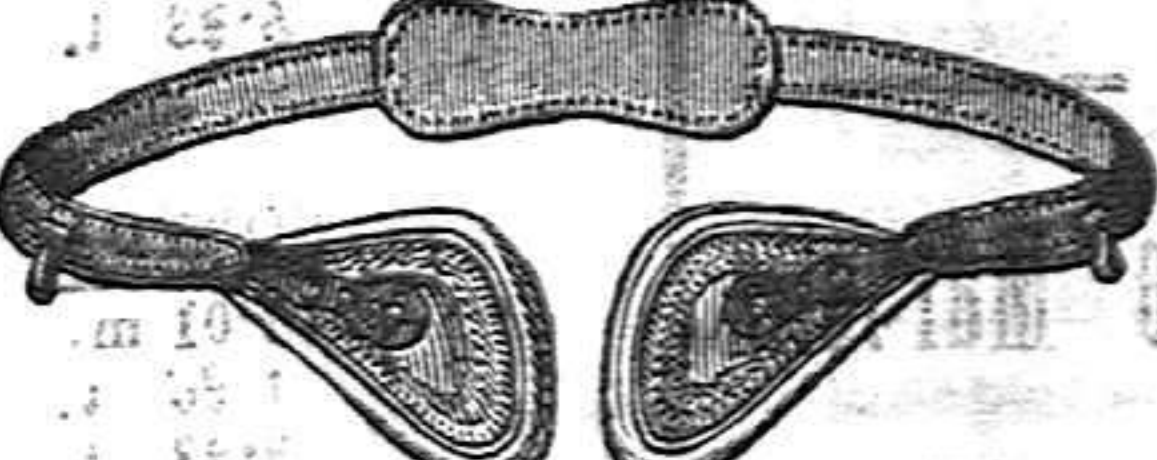
Cursos rápidos y complerts

de Teneduría de Llibres, Reforma de Lletres, Càlcul Mercantil, Práctichs de Comptabilitat, Correspondencia y Ortografia.

Nolla 1, primer.—Reus.

SE VEN

Una parcela de terra, situada darrera de las Ollas del Consol, composta de sis solars de 40 pams per 80. Informaran en lo carrer Raseta de Salas, número 11, de 12 a 1.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclam de falsos remittits y certificats, medis molt empleats en las grans ca-

PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo miller remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Diposit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principal droguerías

pital; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable eloquencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s'enorgulleix d'haver fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquiá un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d'estar herniats (trencats) y fet lo reconeixement s'han convenut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern per la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics pera evitar lo carregament d'espalllas.

Faixas hipogastricas pera correjir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL
cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.
ESTABLIMENT
LA CREU ROJA
PLASSA DE PRIM.-REUS

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pelliá situada a un kilómetro d'aquesta ciutat, llinclant ab la carretera de Selon, hi ha variis trossos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.

Perá informes dirigirse al mateix amo ó a D. Bonaventura Carpa, Farmacia, Reus.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANÍA D' OPERA ITALIANA

BAIX LA DIRECCIO DEL

Mtre. D. Artur Baratta

Funció per avuy.—2.ª d' abono.—La ópera en 2 actes del Mtre. Leoncavallo, «I Pagliacci» y la ópera en un acte del Mtre. Mascagni, «Cavalleria Rusticana».

Entrada a localitat 90 cs. Id. al Paradís 70.—A las 9.

Telégramas

Madrid 3.

La «Gaceta» publica alguns decretos concedint variis crédits y una real ordre del ministeri de la Governació concedint autorisació para que a constituixi al partit judicial de Reus un colegi de metges independent del de la capital.

—Ha arribat lo senyor Romero Robledo.

L'han anat a rebre a l'estació molts amich particulars y poltichs.

Insisteix en que ve molt animat y disposat a donar vida a la política.

Repeteix que 'l Govern no més viu per la inercia de sos adversaris.

Tots los esforços deuen dirigirse a convertir aquesta inercia en activitat.

Per la seva part, diu que no perdonará medi para que aixó s'realisi.

—Lo Banch d'Espanya posará aviat en circulació una nova sèrie de bitllets de 50 pessetas que duran la fetxa de 25 de novembre de 1891.

—Los dependents d'ultramarins van apedregar anit algunas botigas, per no tancar a las deu, com havia acordat lo Gremi.

—«El Globo» examinant las xifras dels estats de importació publicats a la «Gaceta», diu que en aquellas xifras s'hi troba una desconsoladora contestació als optimismes del Govern.

Paris 3.

Los diaris publican un telegrama fetxat a Durban lo dia 2, dient que 'ls beers varen atacar dilluns a un convoy inglés prop de Jagers, fent presoners a dos oficials inglesos y destruint alguns vagons.

—S'ha rebut un telegrama de Takou fetxat lo dia 29 de setembre, en lo que s'anuncia que quatre mil soldats nortamericans marxaran immediatament cap a Manita, per ordre del Govern dels Estats Units.

—A Holanda s'están fent grans preparatius para rebre al president Kruger.

Secolo comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 2
 De Liverpool y esc. v. Soto, de 650 ts., ab efectes, consignat als senyors Mac-Andrews y C.
 De Liverpool y esc. v. Jacinto, de 1.095 ts., ab efectes, consignat a D. Modest Fenech.
 De Barcelona v. inglés Campeador, de 889 ts., ab tránzit, consignat als senyors Mac-Andrews y C.
 De Málaga y esc. v. Grao, de 1.010 ts., ab efectes consignat a D. Anton Mas.
Despatcadas
 Pera Liverpool y esc. v. Jacinto, ab efectes.
 Pera Liverpool y esc. v. Grao, ab efectes.

J. Marsans Roí

Representant, **Joaquim Sociats**

CARRER SANTA ANNA, 28.

Cotiació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	72'22	Aduanas	
Amortizable 5 0/0	92'95	Norts	55'20
Colonial		Alicants	80'60
Cubas 1886	86'12	Orenses	24'05
Cubas 1890	71'75	Obs. 8 Fransas	95'87
Filipinas		Id. 3 0/0	52'
Exterior París	72'60	Id. Almansa 3 0/0	
		GIROS	
París	30'50	Londres	32'75

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Compra y venda al contat de tota classe de valors.—Descompte de coupons.—Compra de monedes d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col. legi de Corredors de Comers de la palasa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa		32'30	32'40
» 3 dias vista		32'63	
» vista			32'65
París 8 dias vista		29'95-30'40	30'30
» vista			30'
Marsella 90 dias fetxa			
» vista			30'

VALORS LOCALS

	Ptas.	Ptas.
ACCIONS		
Gas Reusense		675
Industrial Farinera		675
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		700
Manufacturera de Algodón		150
C.ª Reusense de Tranvias		25
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas-5 per 100		350 300

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotiació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	72'25	Cubas del 80	80'08
Colonial		Cubas del 90	77'75
Orenses	24'10	Amortizable	93'00
Norts	55'25	Obs. 5 p. Almansa	90'12
Alicants	80'60	Id. 3 p. Fransas	52'

PARIS

Exterior	72'70	Interior	72'25
París	30'50	Londres	32'75

Se reben ordres pera operacions de Bolsi Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedes de tots los paissos.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mirones.—Una pesseta, 1 tomo.
 Rosari del cor, poesias de D. Francisco Graa y Elias.—Das pessetas, lo tomo.
 Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

No pochs envejosos sufren grandement per lo favorcada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Remeyes Costanzi que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera los venereaments sífilis, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas candelillas. En dos ó tres dias sera radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las ulceras y fluj blanc de las donas, gremillas y catarros de la vejiga, escorozos uretrales, cálculs, retencions d'orina y demás infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable, sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perque es el únich que no conté Ioduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te además la ventaja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incredóls se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.—Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenereos pera quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totes las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Breiza Plassa de Prim, 1.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens

que regirá desde 1'16 de Setembre de 1900

SORTIDAS DE REUS

SORTIDAS DE SALOU

Mati

4'10

9'00

Tarde

2'32

5'43

Mati

4'56

10'49

Tarde

5'10

Nit

7'2

Las horas se regiran per lo meri de Madrid.

Reus 16 de Setembre de 1900.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Servey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

SORTIDA

4'49 m.

5'45 m.

8'41 m.

14'02 t.

5'23 t.

tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
 tren exprés ab cotxes de 1.ª classe
 tren mercancias cotxes de 2.ª y 3.ª classe
 tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
 tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe

ARRIBADA

7'54 m.

7'01 m.

12'31 t.

1'53 t.

8'48 m.

De Reus a Mora

SORTIDA

7'01 m.

1'26 t.

3'28 t.

7'03 n.

9'28 n.

tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
 tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
 tren de mercancias ab cotxes de 3.ª classe
 tren de -id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe
 tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

ARRIBADA

9'49 m.

3'14 t.

6'29 n.

10'06 n.

19'31 n.

De Reus a Barcelona

SORTIDA

4'43 m.

4'43 m.

7'09 m.

1'01 t.

1'59 t.

6'35 t.

tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)
 tren exprés ab cotxes de primera classe
 tren de mercancias ab cotxes 2.ª y 3.ª classe
 tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
 tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2)

ARRIBADA

8'22 m.

9'41 m.

9'24 m.

7'34 m.

5'08 t.

10'13 n.

De Barcelona a Reus

SORTIDA

5'25 m.

9'51 m.

14'15 m.

1'55 t.

7'02 t.

tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)
 tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
 tren mercancias ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe
 tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe
 tren exprés ab cotxes de 1.ª classe

ARRIBADA

10'17 m.

1'04 t.

6'35 t.

5'31 t.

9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1900

Linea directa pera Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament peras Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Octubre lo vapor «Espagne»
 lo dia 21 de lo vapor «France»

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.